

ФОКІН Вітольд Павлович (25. 10. 1932, с-ще Новомиколаївка, нині місто Запорізького р-ну Запорізької обл. — 20. 03. 2025, Київ) — радянський і пострадянський державний діяч. Кандидат технічних наук (1970). Державна премія УРСР у галузі науки і техніки (1986). Орден князя Ярослава Мудрого 5-го (2002) і 4-го (2012) ступенів. Державні нагороди СРСР. Закінчив Дніпропетровський гірничий інститут (нині Дніпро, 1954). Працював у вугільній промисловості, зокрема очолював комбінат «Свердловантрацит» (Ворошиловградська, нині Луганська обл.); від 1971 — у Держплані УРСР: начальник відділу, заступник голови (від 1972), голова (від 1987). Народний депутат ВР СРСР 10—12-го скликань (1979—91), ВР УРСР 11-го скликання (1985—90). Від 1987 — заступник голови, від 1990 —

голова РМ України. 1990—91 — член ЦК КПРС. У грудні 1991 був серед підписантів Біловезьких угод про ліквідацію СРСР і утворення СНД. 30 вересня 1992 під тиском громадськості, а також через незгоду з фінансовою політикою Президента *Л. Кравчука* (Ф. вважав передчасним вихід із рубльової зони) подав у відставку. Від 1993 — науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАНУ (Київ). Президент Міжнародного фонду гуманітарних і економічних зв'язків України з РФ. 1997—2001 — член Вищої економічної Ради при Президентові України. Від 18 серпня до 30 вересня 2020 — 1-й заступник глави української делегації в Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації на Сході України. Виявив себе як відверто проросійськи налаштований діяч, 31 серпня 2020 був занесений до бази Українського волонтерського сайту Центру «Миротворець». Ф. критикував президентів *В. Ющенка* та *П. Порошенка*, був незгодний із їхньою гуманітарною політикою та процесом декомунізації. Виправдовував російську анексію Криму, заявляв, що не бачить «ніякого підтвердження того, що на Донбасі триває війна між Україною і Росією». На початку повномасштабної війни РФ проти України 2022 з'явилася новина, що уламки російської ракети пошкодили будинок Ф. у Дарницькому р-ні Києва (сам він перебував у Молдові). 2015 Ф. видав власний переклад поеми О. Пушкіна «Руслан і Людмила» українською мовою.

Рекомендована література

1. Литвин В. Політична арена України: Дійові особи та виконавці. 1994;
2. Уряди України у XX ст. 2001 (обидві — Київ).

Ю. І. Шаповал

Бібліографічний опис:

Фокін Вітольд Павлович / Ю. І. Шаповал // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-889260>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).